

Krisztus Király vasárnapja

Jel 1,5-8

Övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké! Amen

⁵Jézus Krisztustól, a hússéges tanútól, a halottak elsőszülöttétől és a föld királyainak fejedelmétől! ⁶Ő szeret minket, vérével megváltott bűneinktől, s Atyjának, az Istennek országává és papjaivá tett bennünket. Övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké! Amen. ⁷Íme, közeledik a felhőkben, látni fogja minden szem, még azoké is, akik átszúrták! A föld minden népe veri majd a mellét. Igen. Amen. ⁸„Én vagyok az Alfa és az Ómega (a kezdet és a vég)” – mondja az Úr, az Isten, aki van, aki volt és aki eljő, a Mindenható.

A Jelenések könyve egyedülálló írás az újszövetségi iratok között. Az evangéliumok realiztikus elbeszélések, a levelek pedig buzdító beszédeket és hitbeli magyarázatokat tartalmaznak. A Jelenések könyve alapvetően különbözik ettől a realiztikus irodalomtól. Olyan látomásokat ír le, amelyek egy átlagembertől távol állnak. Ez a vizionárius irodalom, a prófétai irodalom sajátos esete igen elterjedt az első században Keleten. Ebben az irodalomban a jelen keveredik a múlttal és a jövővel, és a keveredő idősíkok leírását igen gazdag vallási szimbolika uralja. A legtöbb keresztény író Domitianus császár uralkodásának végére (Kr. u. 81–96) teszi a könyv keletkezését, de akad, aki Néro keresztény üldözésének végére. A Jelenések könyvének egyes szakaszai úgy beszélnek, mintha Jeruzsálemi Templom még állna (11,1–2), mások már úgy, mintha nem létezne. A gyakori „Babilon” kifejezés Rómára vonatkozik (14,8), az istenellenes hatalom központjára.

Az első századi hellenizmus filozófiájától vezérelt politika, amely minden vallásnak egyenlő lehetőséget adott, nem felelt meg a zsidók kizárólagos, egyetlen Istenbe vetett hitének. Amikor a makkabeusi háborúk idején a hellén uralkodók a Jeruzsálemi Templomba Zeusz szobrát is el akarták helyezni, akkor a zsidók úgy érezték már nem is politikai, hanem vallásháború folyik ellenük, aminek ellen kell állni. Ez a korszak rengeteg olyan apokaliptikus vallási buzdító iratot hozott létre, amely az emberi történelmet, múltat és jövőt, de a jelent is a jó és a rossz harcának, az Isten és a sátán küzdelmének fogta fel.

Az első század végi keresztények a kezdődő keresztényüldözést hasonlóan fogták fel. Jézus és a sátán uralmának összecsapását látták az ellenük megnyilvánuló ellenszenvben. Egyrészt az új közösség el-

leni irracionális támadásokat mással nem tudták magyarázni, mint a gonoszság és a sátán támadásával. Másrészt megfogalmazták küldetésüket is: ellenállni a gonoszság és a sátán támadásának. Az evangéliumokban Jézus nyilvános működésének egy-egy epizódját gyakran úgy írták le, amint Jézus szembeszáll a sáttal és a démoni világgal. A keresztény közösség úgy érezte, hogy ezt a Jézus által megkezdett harcot folytatnia kell Jézus nevében és vezetésével.

Jézus királyként, Isten hatalmának megtestesüléseként mutatják be, akinek hatalma közvetlenül Istentől származik, és minden királyt felülmúl. Már Pilátus is ezt kérdezte tőle, „Király vagy te?” Jézus pedig bár hangsúlyozta, hogy országa nem e világi, égis megvallotta királyi hatalmát. A keresztények úgy érezték, hogy Jézust követve ennek a mennyei birodalomnak a földi megvalósulásán kell munkálkodniuk. A megvalósítást a közösségük elleni politikai, vallási támadások nehezítik. A konkrét politikai üldözéseket mint egy világméretű démonikus harc földi részletének fogták fel. A bűnös világgal akartak szembeszállni Krisztus vezetésével, vállalva a vértanúk keserű sorsát és gyötrelmét is. Ugyanakkor szilárd meggyőződéssel várták Jézus mennyei uralmának földi megvalósulását.

A Jelenések könyvének szimbolikus nyelve megadja a lehetőséget arra, hogy többféleképpen értelmezzék. Akár egyháztörténeti értelmet adjanak ennek a küzdelemnek, mely azt eredményezi, hogy János szövegeinek beteljesedését az egyháztörténet bizonyos korszakaihoz kötik. Az is lehetséges, hogy világtörténelmi magyarázatot adjanak ezeknek a szövegeknek, ez esetben a világtörténelem fordulataival azonosítják a jónak és a gonosznak ezt az apokaliptikus küzdelmét. A Jelenések könyvének megírása óta számos világ- és történelemmagyarázat született. Az őskeresztények és a későbbi keresztények is úgy vallották, hogy a világ fejlődése az ember morális fejlődésétől függ, romlását pedig a gonoszság megszorodása okozza az emberben. Ennek a küzdelemnek a legfőbb vezérét Jézus Krisztusban látták, aki legyőzte és a hívő keresztények segítségével mindig újra legyőzi a gonoszságot. A keresztény ember közösségi lény, és soha nem mond le arról, hogy egy jobb világot építsen. Ezért Istenben bízva és Jézust követve mindig azért imádkozik, hogy jöjjön el Jézus országa, és valósuljon meg királysága.